

[Bjørn Westh]

ind og spørge i alle mulige butikker, hvad prisen er, men i stedet for skal kunne se det.

Hr. Flemming Hansen svarede ikke på spørgsmålet om den organiserede rabat. Spiller det ikke længere nogen rolle?

Det er trist, det her. Det er et tilbageslag for forbrugerne. I en moderne industripolitik skulle forbrugerne stå i centrum. Det gør de ikke i denne regerings politik.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Hr. Bjørn Westh, forbrugerne står i centrum i et frit samfund, for dér er konkurrencen fuldstændig fri. Og jeg er så enig med justitsministeren om det, der blev sagt om det forbenede.

Hvad angår den organiserede rabat, så var det noget, vi vedtog i sidste samling. Jeg kan ikke se, der er grund til at drage det ind i dette forslag på så sent et tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Hr. Flemming Hansen, hvorfor er der behov for lovgivning om organiseret rabat i så frit et samfund, som hr. Flemming Hansen åbenbart mener det er?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 51 stemmer (KF, V, RV, CD, KRF, Steenholdt (Grøn.) og Hugo Holm (UP)) mod 45 (S og SF); 10 (FP) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

25) Fortsættelse af tredje behandling af lovforslag nr. L 115:

Forslag til lov om støtte til folkeoplysning.

Af kulturministeren (Ole Vig Jensen).

(Fremsat 11/1 90. Første behandling 25/1 90. Betænkning 17/5 90. Anden behandling

22/5 90. Tillægsbetænkning 29/5 90. Første del af tredje behandling 31/5 90).

Der var stillet 6 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-6

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Ingerlise Koefoed (SF):

På Kulturudvalgets vegne skal jeg tillade mig at afgive mundtlig indstilling over L 115, forslag til lov om støtte til folkeoplysning.

Vi har, efter at forhandlingen blev afbrudt i går, haft samråd med finansministeren, indenrigsministeren og kulturministeren, og ministre har besvaret de stillede samrådsspørgsmål.

Derefter indstiller regeringspartierne, Socialdemokratiet, SF, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti lovforslaget til vedtagelse, mens Fremskridtspartiet indstiller lovforslaget til forkastelse.

Jytte Andersen (S):

Der er mange, der mener, at denne samlings sidste lovforslag er det vigtigste af alle. Det er selvfølgelig meget svært at måle, så det vil jeg ikke begive mig ud i, men det er i hvert fald givet, at denne lov vedrører mange i den danske befolkning. Så inden vi nu slutter her i Folketinget, og inden folkeoplysningen helt bliver ekspederet ud til kommunal rammestyre, synes vi, den skal have et par ord med på vejen.

I tiden op til vedtagelsen har der været udtrykt forskellige vurderinger af, hvem der har vundet, og hvem der har tabt. Er det kommunerne, der har vundet? Er det idrætten, der har vundet? Er det børne- og ungdomsforeninger-

[Jytte Andersen]

ne, eller er det oplysningsforbundene? Vi kan hver have vores opfattelse af, hvem der er vindere, og hvem der er tabere, men egentlig er det jo både ufrugtbart og uinteressant at placere vinderpokalen.

Vi håber i Socialdemokratiet, at befolkningen vinder og bevarer muligheden for at gøre brug af et mangfoldigt tilbud fra foreninger og oplysningsforbund, får mulighed for at engagere sig. Hvis kommunerne lever op til den ånd og de intentioner, der er indeholdt i lovforslaget, får vi vore forhåbninger indfriet.

Vi skal vedtage afløseren for verdens bedste fritidslov. Og kun fremtiden vil vise, om vi så får verdens bedste folkeoplysningslov, om den respekt, der har stået om den nuværende lovs frihedsprincipper, principper, der i bred forstand sikrer åndsfrigheden i det folkelige oplysnings- og foreningsarbejde, sikrer aktiviteter og undervisning mod demagogi og snæversyn. Kun de kommunale fællesskabers prioriteringer vil kunne sikre denne lovs flyvefærdighed. Det kræver økonomi, det kræver mod og kvinde- og mandshjertes; det kræver, at der er højt til loftet åndeligt set i kommunernes lokale folkeoplysningsudvalg.

I Socialdemokratiet håber vi inderlig, at de meget grundlæggende og meget fornemme frihedsidealer, der er videreført også i den ny lov, vil kunne komme til at stå deres prøve i folkeoplysningsudvalgene. Vi har tiltro til, at kommuner, foreninger og oplysningsforbund vil leve op til denne udfordring.

Denne lov blev ikke den sparelov, der var lagt op til, og derfor er den nødvendige økonomi til stede, så kommunerne har den reelle mulighed for at leve op til udfordringen.

Mere end nogen sinde har vi brug for ånd, kvalitet og sammenhæng i fritidspolitikken og folkeoplysningen. Mere end nogen sinde har vi brug for, at mennesker får mulighed for at virke i sociale fællesskaber, føle et medmenneskeligt ansvar for sig selv og for andre. Også i årene fremover vil der i stigende grad være brug for at skabe sammenhæng og overblik over de hastige forandringer, vi står over for, ikke bare i det næste årti, men i det næste årtusinde, og denne lov vil efter al sandsynlighed få virkning langt ind i det næste årtusinde.

Socialdemokratiet kan støtte loven.

Behnke (FP):

Når jeg var så formastelig at anmode om at få behandlingen af dette forslag afbrudt i går, skyldes det jo, som jeg også redøjgørde for, at det ærlig talt er lidt flot at vedtage en folkeoplysningslov, når man ser på de betragtelige økonomiske problemer, staten og den offentlige sektor som helhed står over for.

I det samråd, vi anmodede om, spurgte vi finansministeren, indenrigsministeren og kulturministeren om økonomien i loven. Alle ministre fastholdt, at efter deres skøn vil det betyde en besparelse på 50 mio. kr.

Nu er det selvfølgelig ikke let at diskutere et skøn. Enhver har lov til at foretage et skøn, vi har også lov til at formode, at det skøn er forkert, for som det blev hævdet under debatten i går og tidligere, er det ude i kommunerne, besparelserne i givet fald skal finde sted, og set i lyset af de sidste mange års besparelser i kommunerne tvivler vi meget på, om det overhovedet vil blive til noget. Sandheden er jo, at man som oftest meget hurtigt bliver enige om, at der skal i hvert fald ikke spares på kulturbudgetterne.

Så om de 50 mio. kr. nogen sinde bliver til noget, kan vi ikke afgøre i denne stund. Det kunne vi heller ikke afgøre under udvalgs mødet i går, det kan kun fremtiden vise. Min spådom er, at det kommer til at koste rigtig mange penge.

Skulle man nu alligevel godtage argumentationen, skønnet, om, at det vil medføre besparelser, er vort hovedsynspunkt imidlertid, at selv med en besparelse på 50 mio. kr. har vi ikke råd til denne lovgivning.

Det er så nemt at sige, at vi skal spare, og at vi skal holde igen, men når man så kan læse i aviserne, at man f.eks. gør sig overvejelser på folkepensionsområdet, står det i en skrigende kontrast til, at man samtidig er parat til fortsat at øse millioner ud på folkeoplysningsområdet. Det var ærlig talt noget af et paradoks, at samme dag, som tredjebehandlingen af dette lovforslag startede, kunne Morgenavisen Jyllands-Posten meddele, at man overvejer nedskæringer på folkepensionsområdet. Vil man virkelig give landets folkepensionister det budskab, at det desværre er nødvendigt at nedskære pensionen, fordi vi skal have verdens bedste og dyreste folkeoplysningslov?

[Behnke]

Jeg kan kun konkludere, at der ikke var politisk vilje til at erkende, at i den øjeblikkelige økonomiske situation er der ikke råd til denne lov. Og som formanden for udvalget allerede har meddelt, er Fremskridtspartiet fortsat af den overbevisning, at forslaget bør nedstemmes. Vi agter at stemme nej.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg synes, det er underligt, at vi ikke hører hr. Knud Linds kommentarer til forslaget. Jeg savner dem næsten. Derfor vil jeg opfordre hr. Knud Lind til at gå på talerstolen og fortælle, hvordan han ser på denne sag.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Hr. Knud Lind er alligevel en mand af styrke. Han kan modstå fristelsen.

Da lovforslaget var til tredje behandling i går, hvor forhandlingen blev afbrudt, havde alle ordførerne ordet. Jeg fik ikke lejlighed til selv at tage ordet i går, og derfor skal jeg komme med nogle få bemærkninger i dag.

Jeg glæder mig over, at afbrydelsen af forhandlingen ikke betød, at lovforslaget fik et andet udseende. 7 partier slutter op om det, og derfor vil jeg gerne endnu en gang specielt takke ordførerne og udvalgets formand for det store arbejde, som er gået forud for denne endelige udformning af loven om støtte til folkeoplysning.

På samme måde er der god grund til at takke den embedsmandskreds, der har stået bag. Jeg kan roligt sige, at de har været holdt i ånde af medlemmernes store engagement, de har udført et fortjenstfuldt arbejde, som jeg ønsker at sige tak for, som ordførerne også gjorde det i går.

Der er i øvrigt grund til at sige tak til de mange, som under hele forarbejdet, udviklingsarbejdet og forsøgsarbejdet rundt om i landet har bidraget til, at vi nu kan fastlægge nogle nye retningslinjer og principper for støtte til folkeoplysningen i Danmark.

Det er interessant, at netop på Folketingets sidste arbejdsdag, den 30. maj 1984, altså for 6 år siden, vedtog vi 10-punkts-programmet for udvikling af folkeoplysningen og voksenundervisningen i Danmark, og netop i dag ser alt jo ud til, at vi vedtager et af punkterne, nemlig en ny lov om folkeoplysning. Jeg betragter det

som en god dag for folkeoplysningen, som andre også har sagt. Det er en stor fordel, at der står 7 partier bag, for det giver stabilitet i det videre arbejde.

Tilbage står selve udmøntningen og forvaltningen af den nye lov i kommunerne, for der lægges jo netop op til helt nye principper. En lang række begrænsende og detaljerede bestemmelser er nu afskaffet. Det, der har plaget mange initiativtagere og foreningsfolk i folkeoplysningen, har været et belastende skema-vælde. Det er aflivet nu, og initiativtagerne får langt større frihed til selv at tilrettelægge folkeoplysningen for fremtiden. Decentraliseringen og egenforvaltningen vil for alvor slå igennem ude i de yderste ansvarlige led. Jeg er nemlig sikker på, at når man uddelegerer ansvaret, øger man ansvarligheden også i forbindelse med denne lovgivning.

Loven rummer først og fremmest mulighed for at styrke og dyrke fællesskabet i Danmark som det bærende udgangspunkt. Fællesskabet trives i næsten alle former for aktivitet, og derfor er det ikke så underligt, at denne lov dækker meget, meget bredt – så bredt, at nogle har undret sig over, at den hedder lov om støtte til folkeoplysning. Men det er netop, fordi den danner grundlag for etableringen af fællesskab.

Tilbage er kun at sige, at med denne lovgivning har Folketinget skabt rammerne for udvikling og fornyelse af folkeoplysningen i Danmark. Nu er det op til befolkningen selv at udnytte disse rammer bedst muligt. Jeg mener, grundlaget er i orden, og det vil jeg gerne takke for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 97 stemmer (S, KF, SF, V, RV, CD, KRF og Steenholdt (GrønL.)) mod 9 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

[Formanden]

Fra medlem af Folketinget *Ellemann-Jensen* (V), der har haft orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 5. juni atter kan give møde i Tinget.

Stedfortræderens, *Anna Lise Vesterbys*, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget er herefter ophørt fra nævnte dato at regne.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Retsudvalget (30/5 90):

Udtræder: Knud Lind (FP)
Nyt medl.: Annette Just (FP)

Trafikudvalget (30/5 90):

Udtræder: Pernille Sams (KF)
Ny stedf.: Ahlmann-Ohlsen (KF)

Udenrigsudvalget (30/5 90):

Udtræder: Ahlmann-Ohlsen (KF)
Ny stedf.: Pernille Sams (KF)

Kulturudvalget (31/5 90):

Udtræder: Poulsgaard (FP)
Ny stedf.: Behnke (FP)

Trafikudvalget (31/5 90):

Udtræder: Stavad (S)
Nyt medl.: Løvig Simonsen (S)

Boligudvalget (31/5 90):

Udtræder: Helen Beim (S)
Ny stedf.: Taanquist (S)

Retsudvalget (30/5 90):

Udtræder: Annette Just (FP)
Nyt medl.: Knud Lind (FP)

Skulle det blive nødvendigt at indkalde Folketinget til flere møder i dette folketingsår, vil meddelelse om tidspunkt og dagsorden blive tilstillet medlemmerne skriftligt.

God sommer!

Mødet hævet kl. 17.52
